

І.Л. Капылоў
Цэнтр даследаванняў беларускай культуры,
мовы і літаратуры НАН Беларусі
e-mail: iharkap@gmail.com

УДК 811.161.3'373.2 (476.5)

Рэгіянальны анамастыкон паўночна-заходняй Віцебшчыны: вынікі даследавання

Ключавыя словы: *мікратапонім, гідронім, антрапонім, айконім, паўночна-заходняя Віцебшчына.*

У артыкуле абгрунтоўваецца актуальнасць вывучэння анамастыкона паўночна-заходняй Віцебшчыны, даецца агляд вынікаў, атрыманых у ходзе выканання праекта БРФФД “Рэгіянальны анамастыкон паўночна-заходняй Беларусі ў функцыянальна-семантычным і лексікаграфічным аспектах”. Анімныя адзінкі чатырох раёнаў Віцебскай вобласці (Браслаўскага, Глыбоцкага, Мёрскага, Пастаўскага) разглядаюцца ў тэарэтыка-метадалагічным, гістарычным, семантыка-функцыянальным і лексікаграфічным аспектах.

I.L. Kapylou
The Center for the Belarusian Culture, Language and Literature researches
of the National Academy of Sciences of Belarus

Regional onomasticon of the northwestern Viciebsk region: results of the study

Key words: *microtoponym, hydronym, anthroponym, oikonym, northwestern Viciebsk region.*

The article substantiates the relevance of studying the onomasticon of the northwestern Viciebsk region, gives an overview of the results obtained as a result of the implementation of the BRFFR project "Regional onomasticon of northwestern Belarus in functional-semantic and lexicographic aspects". The onymic units of four districts of the Viciebsk region (Braslaŭ, Hlybokaje, Miory, Pastavy) are considered in the theoretical-methodological, historical, semantic-functional and lexicographical aspects.

У рамках НДР Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў у Інстытуце мовазнаўства імя Якуба Коласа выкананы навуковы праект “Рэгіянальны анамастыкон паўночна-заходняй Беларусі ў функцыянальна-семантычным і лексікаграфічным аспектах” (дагавор з БРФФД № Г20 – 115), мэтай якога з’яўляецца комплекснае даследаванне і лексікаграфічнае апісанне анамастычнай сістэмы Беларускага Падзвіння (паўночна-заходні рэгіён). У якасці аб’екта даследавання былі выбраны анамастыконы чатырох раёнаў Віцебскай вобласці: Браслаўскага, Глыбоцкага, Мёрскага, Пастаўскага.

Актуальнасць даследавання ў першую чаргу абумоўлена недастатковай вывучанасцю анамастычнай сістэмы рэгіёна, унікальнасць якога вызначаецца комплексам фактараў гістарычнага, географічнага, лінгвістычнага, сацыяльнага, культуралагічнага характару:

па-першае, рэгіянальны анамастыкон паўночна-заходняй Віцебшчыны ўяўляе сабой складаную сістэму лексічных адзінак, якая характарызуецца цеснай сувяззю элементаў розных гістарычных эпох і перыядаў (перыяд старажытных племянных саюзаў, Полацкага княства, ВКЛ, Рэчы Паспалітай, Расійскай імперыі, Савецкай Расіі, Другой Рэчы Паспалітай, БССР, Рэспублікі Беларусь);

па-другое, на фарміраванне мясцовай тапаніміі непасрэдны ўплыў аказала ўнікальнасць прыроднага асяроддзя, якая заключаецца ў выключным багацці прыродных рэсурсаў на гэтых землях. Так, гідралагічная сетка рэгіёна налічвае каля 1000 водных аб'ектаў, з іх больш за 600 – азёры. Вялікую тэрыторыю займаюць балоты (напрыклад, балотны масіў Мох (Мёрскі раён) мае статус водна-балотнага ўгоддзя міжнароднага значэння, яго плошча складае 4,4 тыс. гектараў) [10, 403]. Рэгіён вызначаецца разнастайнасцю ландшафтаў. Надзвычайным багаццем характарызуецца мясцовая флора (напрыклад, толькі на тэрыторыі Пастаўскага раёна налічваецца больш як 1000 відаў вышэйшых раслін [8, 33]);

па-трэцяе, развіццё і функцыянаванне рэгіянальнага анамастыкону абумоўлена сацыякультурным феноменам памежжа (тры з чатырох даследаваных раёнаў мяжуюць з краінамі Балтыі), для якога характэрны этнічна неаднародны склад насельніцтва, разнастайнасць яго культуры і канфесійнай прыналежнасці;

па-чацвёртае, народныя гаворкі Браслаўскага, Глыбоцкага, Мёрскага, Пастаўскага раёнаў адносяцца да паўночна-заходняй дыялектнай зоны, якая па вызначэнні А.А. Крывіцкага, з'яўляецца “самай адметнай разнастайнымі рэгіянальнымі адрозненнямі” [4, 217], што праяўляюцца на лексічным, лексіка-семантычным, семантычным і граматычным узроўнях;

па-пятае, ва ўласных імёнах кожнага рэгіёна (паўночна-заходняя Віцебшчына не выключэнне) захоўваецца своеасаблівы пласт культурнай і этнафіласофскай спадчыны народа, утрымліваюцца каштоўныя звесткі пра духоўныя і матэрыяльныя традыцыі мясцовых жыхароў, іх веды пра сусвет, прыроду, чалавека і грамадства;

па-шостае, пад уплывам сацыяльна-эканамічных, дэмаграфічных і палітычных фактараў тэрытарыяльная структура сельскага рассялення ў перыяд XX – пачатку XXI стст. кардынальна змянілася: з карты паўночна-заходняй Віцебшчыны, паводле даных нарматыўнага даведніка “Назвы населеных пунктаў Беларусі. Віцебская вобласць”, зніклі 954 найменні населеных пунктаў [5, 130–131, 236–238, 329–332, 360–362], якія ўяўляюць сабой значны пласт гісторыка-культурнай спадчыны, а адпаведна патрабуюць навуковага асэнсавання.

Стан даследавання дадзенага рэгіёна неаднастайны. У найбольшай ступені вывучаны айконімы, урбанонімы, у найменшай – мікратапонімы і антрапонімы. З чатырох раёнаў асабліва вылучаецца Пастаўшчына: дзякуючы намаганням мясцовага краязнаўцы І.М. Пракаповіча даволі поўна апісаны назвы населеных пунктаў, водных аб'ектаў раёна і вуліц раённага цэнтра [6, 7, 8]. Р.І. Аўчыннікава апублікавала даведнік “Гідронімы Браслаўшчыны: слоўнік” [2]. Уласныя геаграфічныя назвы рэгіёна часткова разглядаліся ў працах А.Э. Адамковіча [1]. Значны ўклад у вывучэнне розных катэгорый онімаў рэгіёна ўнеслі прадстаўнікі віцебскай анамастычнай школы (Т.Ю. Васільева, Ю.М. Галкоўская, У.М. Генкін, М.Л. Дарафеенка, І.Я. Кураш, І.Л. Лісава, Г.К. Семьянкова, Т.І. Сінкевіч, Т.У. Скрабнёва і інш.) пад кіраўніцтвам прафесара Г.М. Мезенка.

Вынікі даследавання. У выніку выканання праекта онімныя адзінкі паўночна-заходняй Віцебшчыны былі разгледжаны ў тэарэтыка-метадалагічным, гістарычным, семантыка-функцыянальным і лексікаграфічным аспектах.

Тэарэтыка-метадалагічны аспект. Была распрацавана методика, якая грунтавалася на правядзенні збору онімнага матэрыялу шляхам палявых запісаў. У методыцы былі адлюстраваны наступныя палажэнні: выбар інфарманта, пашпартызацыя звестак пра яго, патрабаванні да запісу рэгіянальных онімных адзінак і іх варыянтаў (фанетычных, марфалагічных, словаўтваральных, акцэнталагічных), апытальнік па кожнай даследаванай катэгорыі онімаў (мікратапонімаў, гідронімаў, антрапонімаў). Дадзеная методика была выкарыстана ўдзельнікамі праекта падчас экспедыцыйных даследаванняў рэгіёна, а таксама вучнямі мясцовых школ пад кіраўніцтвам настаўнікаў-філолагаў (асабліва плённа працавалі вучні Варапаеўскай сярэдняй школы Пастаўскага раёна пад кіраўніцтвам настаўніка М.А. Атрахімовіча). Адною з важных дадатковых крыніц збору

онімных адзінак пры аналізе рэгіянальнага анамастыкону паслужылі надпісы на некропалях. Гэты від даследчай работы на некропалях паўночна-заходняй Віцебшчыны праводзіўся з улікам экстралінгвістычных фактараў: знаходжаньня гэтых зямель на скрыжаванні польска-руска-літоўска-беларускай культурных і лінгвістычных традыцый, а таксама паралельнага суіснаваньня рэлігійных традыцый рымска-каталіцкай, праваслаўнай і грэка-каталіцкай цэркваў. Улічваўся таксама і той факт, што напісанне ўласных імёнаў на надмагіллі не было строга кадыфікавана, а даволі часта вызначалася толькі ўласным жаданнем і ступенню адукаванасці аўтара надпісу.

У выніку праведзеных экспедыцый у Глыбоцкі, Мёрскі, Пастаўскі раёны, а таксама шляхам даследавання гістарычных помнікаў, архіўных і іншых пісьмовых крыніц было сабрана каля 10 тысяч онімных адзінак паўночна-заходняй Віцебшчыны. Экспедыцыйныя даследаванні на хрысціянскіх некропалях Пастаўскага раёна (в. Дунілавічы, в. Лынтупы, в. Камаі) далі магчымасць сабраць 352 адзінкі, з якіх 135 – аформлены кірылічнай графікай, 217 – лацінскай графікай. У большасці анамастычныя адзінкі прадстаўлены афіцыйнымі формамі імёнаў, з якіх асноўную масу займаюць намінацыі грэчаскага (для кірылічных надпісаў) і лацінскага паходжання (для надпісаў лацінкай), а таксама агульнахрысціянскія намінацыі яўрэйскага паходжання.

Гістарычны аспект. Ажыццёўлены збор онімных адзінак паўночна-заходняй Беларусі са старабеларускіх пісьмовых помнікаў, картаграфічных крыніц, класіфікатараў аб'ектаў адміністрацыйна-тэрытарыяльнага ўстройства Беларусі. Найбольш поўна анамастыкон паўночна-заходняй Віцебшчыны адлюстраваны ў “Актах, издаваемых Комиссией, высочайше учрежденною для разбора древних актов в Вильне» (т. 1–39) і “Собрании государственныхъ и частныхъ актовъ, касающихся истории Литвы и соединенныхъ съ ней владѣній (отъ 1387 до1710 года)”. Уласныя геаграфічныя назвы даследаванай тэрыторыі шырока прадстаўлены ў матэрыялах “Памятной книжки Ковенской губернии” на 1889, 1893, 1896, 1898, 1904, 1906, 1909 гады. Крыніцамі апісання тапаніміі таксама паслужылі “Материалы для географии и статистики России, собранные офицерами Генерального штаба. Ковенская губерния” (СПб, 1861), “Географическо-статистический словарь Российской империи» (Т. 3; СПб, 1867), Любавский М.К. “Областное дѣленіе и мѣстное управление Литовско-Русскаго государства ко времени издания первого статута” (М., 1892), “Материалы по истории и географии Дисненскаго и Вилейскаго уѣздовъ Виленской губернии” (Витебск, 1896), Гошкевич И.И. “Полный список населенных мест Виленской губернии” (Вильна, 1905), “Полоцкая ревизія 1552 года (Москва, 1905), “Вялікі гістарычны атлас Беларусі” ў 4-х тамах (Мінск, 2009–2018) і інш. Архіўныя крыніцы і даныя помнікаў пісьменнасці дазволілі ўстанавіць факты першага ўпамінавання паселішчаў, іх уласнікаў, адміністрацыйна-тэрытарыяльную прыналежнасць у розныя гістарычныя перыяды. Аналіз старажытных пісьмовых крыніц даў магчымасць выявіць варыянтнасць найменняў населеных пунктаў і прасачыць іх эвалюцыю: напрыклад, *Икажно, Ыкажно, Икажня, Иказнь*, першая згадка ў 1499 годзе (сучасная вёска *Иказнь* на тэрыторыі Браслаўскага раёна), *Березевеч, Березвица, Березвичо, Березвичи, Березжвеч*, першая згадка ў 1552 годзе (існавала на тэрыторыі Глыбоцкага раёна), *Заутяне, Завутье, Заустье, Зовутье*, першая згадка ў 1552 годзе (сучасная вёска *Завуцце* на тэрыторыі Мёрскага раёна), *Обляя, Ольбея, Олбея*, першая згадка ў 1516 годзе (сучасная вёска *Галбея* на тэрыторыі Пастаўскага раёна). Найбольш адметным у гісторыі стаўлення, развіцця і функцыянавання беларускіх тапонімаў з’яўляецца перыяд Рэчы Паспалітай, якія вядзе свой пачатак ад Люблінскай уніі 1569 года і заканчваецца трэцім падзелам федэратыўнай дзяржавы ў 1795 годзе. Гэты перыяд характарызуецца надзвычайным дынамізмам і зменлівасцю тапанімічнай сістэмы як у якасных, так і ў колькасных адносінах, што абумоўлена зменлівасцю палітычнай, сацыяльна-эканамічнай, рэлігійнай, культурнай і моўнай сітуацыі. Падрабязныя звесткі па тапаніміі паўночна-заходняй Віцебшчыны ХІХ стагоддзя ў кантэксце рэгіянальнай геаграфіі, гістарычнай

антрапагеаграфіі, этнаграфіі, гісторыі, а таксама тагачасных моўных, рэлігійных, грамадскіх і эканамічных адносін змяшчае “Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich” (Warszawa, 1880–1902). Напрыклад, *Ikażń*, mko w pow.dziśnieńskim, na pld. brzegu jeziora t.n., o 80 w kierunku zach. od Dzisny, 340 w. od Wilna, w 3 okręgu administracyjnym, posiada 541 mieszk., t.j. 270 męż. i 270 kob. (1879); paraf. Cerkiew prawosławna i drew. paraf. Kościół katol pod tytułem Bożego Ciała... W XVI w. I. Należał do ks. Prońskich, którzy tu mieli swój zamek...do Ikażni należały Antary, Milki całe, dziś podzielone na kilka części, Zamosze, Pohost, Kupczelin, Jundziłowo, Mudzielewszczyzna, Jakubielewszczyzna (dziś Nizin) [9, 255–256].

Семантыка-функцыянальны аспект. Праведзены лексіка-семантычны аналіз рэгіянальнага анамастыкону, у выніку якога ўстаноўлена семантыка ўтваральных асноў тапонімаў, прынцыпы іх намінацыі, вызначана залежнасць уласных геаграфічных назваў паўночна-заходніх раёнаў Віцебшчыны ад прыродна-геаграфічнага асяроддзя і сацыяльна-эканамічных фактараў, выяўлены ўплыў на тапанімікон прыгранічных раёнаў літоўскай і латышскай моў. Атрыманыя вынікі дазваляюць праводзіць супастаўляльны аналіз анамастыконаў кожнага з чатырох даследаваных раёнаў, вызначыць універсальныя з’явы і спецыфіку ўтварэння, развіцця і функцыянавання онімных адзінак. Прааналізавана варыятыўнасць уласных геаграфічных назваў на дыяхранічным і сінхранічным зрэзах і выяўлены прычыны яе ўзнікнення. На аснове архіўных матэрыялаў і лексікаграфічных крыніц створаны корпус зніклых на працягу XX стагоддзя геаграфічных назваў Браслаўскага, Глыбоцкага, Мёрскага і Пастаўскага раёнаў.

Лексікаграфічны аспект. Распрацавана канцэпцыя лексікаграфічных анамастычных даведнікаў, на аснове якой створаны тапанімічныя і антрапанімічныя даведнікі па кожным з раёнаў. У слоўнікавых артыкулах тапанімічных даведнікаў указваецца тып паселішча, яго адміністрацыйна-тэрытарыяльная прыналежнасць. Істотная ўвага ўдзяляецца гістарычным сведчанням аб населеных пунктах: гістарычны матэрыял дае магчымасць прасачыць эвалюцыю тапанімічных форм, ацаніць узрост паселішчаў, змены іх статусу, сістэмныя карэляцыі з іншымі населенымі пунктамі. Такі падыход дазваляе атрымаць поўную інфармацыю аб фарміраванні айканімічнага ландшафту рэгіёна, аб адлюстраванні мінулага паўночна-заходняй Беларусі праз прызму гісторыі назваў населеных пунктаў. Узоры артыкулаў:

Дрысвяты, в. (Браслаўскі раён, Відзаўскі с/с), знаходзіцца за 30 км на паўднёвы захад ад Браслава. Па сведчанні гісторыкаў, “узнікненне вёскі звязана з востравам на возеры Дрысвяты, вядомым як Замак, дзе захаваліся рэшткі шматслойнага гарадзішча днепра-дзвінскай археал. культуры (2 – 1 ст. да н.э.), перыядаў Кіеўскай Русі і ВКЛ... У канцы 14 – пач. 15 ст. “двор Дрысвяты” на востраве – вялікакняжацкае ўладанне, у тым ліку вял. кн. Вітаўта, караля Аляксандра” (ГіВБ. Віц. вобл. Т. 10. Кн. I, с. 395). У пісьмовых крыніцах узгадваюцца пад 1402 г. і 1413 г. Гістарычныя варыянты: *Дрысвяты*, *Дрысветы*, *Дрысвет*, *Дрысват*, *Дрысвата*. Назва адгідранімічнага паходжання: узнікла ад назвы аднайменнага возера, якая ў сваю чаргу паходзіць з літоўскай мовы – *driektis* ‘выцягнутае, расцягнутае’.

Чарневічы, в. (Глыбоцкі раён, Празароцкі с/с), знаходзіцца за 55 км на паўночны ўсход ад Глыбокага. У пісьмовых крыніцах упершыню згадваецца ў 1552 годзе як маёнтак, сяло. Паводле “Полацкай рэвізіі”, належала Дзмітрыю Корсаку (ГіВБ. Віц. вобл. Т. 10. Кн. II, с. 537). Гістарычныя варыянты: *Черневичи*, *Чернеевичи*, *Чернеево*. Назва адантрапанімічнага паходжання: утворана ад ад імя-мянушкі або прозвішча *Чорны*. Фінальная частка *-ічы* дае падставы меркаваць, што гэта назва патранімічная – яна ўказвае на імя заснавальніка роду, якому ў далёкім мінулым і належала паселішча.

Чарты, в. (Пастаўскі раён, Курапольскі с/с), знаходзіцца за 10 км на паўночны ўсход ад Пастаў. Упершыню ў пісьмовых крыніцах згадваецца ў 1567 годзе ва ўладанні Зяновічаў у Ашмянскім павеце Віленскага ваяводства ВКЛ. Гістарычная назва *Чарток*.

Назва адапелятыўнага паходжання, узыходзіць да перыяду падсечна-агнявога земляробства: *рабіць чэрці, чарціць* – назва аднаго з этапаў гэтага віда земляробства. Не менш верагоднай з’яўляецца і версія І.М. Пракаповіча, паводле якой, сваю назву вёска атрымала ад наймення возера, што ў сваю чаргу мае фіна-ўгорскія карані: чэр (комі) – ‘*прыток ракі, рака*’, ты (комі, удм.) – ‘возера’. Сэнс назвы тлумачыцца як “возера, якое злучаецца ракой з другім возерам” [Пракап., 2013, 102].

Сабраны падчас экспедыцый мікратапанімічны матэрыял сістэматызаваны ў выглядзе слоўніка мікратапонімаў. Слоўнікавы артыкул пабудаваны наступным чынам: назва геаграфічнага аб’екта, граматычная катэгорыя (род, лік) пры аднаслоўных назвах, тып аб’екта, геаграфічная прывязка на мясцовасці, пры магчымасці тлумачэнне паходжання назвы, месца запісу. Узор слоўнікавага артыкула:

АБРУ’БСКІ ЛУГ. Луг, на беразе р. Кручонкі. в. Псуя.

АЛЬХО’ЎКА ж. Урочышча. Прымыкае да вёскі Дайлідава. в. Лявонавічы.

БАРАВЫ’Я НА ВІНЫ. Урочышча. На месцы хутара Міленція Засыпы. в. Зябкі.

БАРО’К м. Частка лесу ад былога ляснога масіву. в. Зябкі.

БЖЫЗІ’НШЧЫНА ж. Мясіна. На мяжы з вёскай Абруб. Былы хутар. Мясіна названа па прозвішчы гаспадара. в. Зябкі.

У антрапанімічных даведніках змяшчаецца наступная інфармацыя: форма напісання прозвішча на беларускай мове, указанне на пол носьбіта прозвішча, парадыгма скланення прозвішча, транслітарацыя на лацінку з беларускай мовы ў адпаведнасці з Інструкцыяй [3], форма напісання прозвішча на рускай мове, парадыгма скланення прозвішча, транслітарацыя на лацінку з рускай мовы:

Напісанне на беларускай мове	Пол носьбіта прозвішча	Парадыгма скланення	Транслітарацыя на лацінку	Напісанне на рускай мове	Парадыгма скланення	Транслітарацыя на лацінку
Ду’нда	м. ж.	-ы, -у, -ам, -дзе Дунда	Dunda	Дунда	-ы, -е, -ой, -е -ы, -е, -ой, -е	Dunda
Пчо’лка	м. ж.	-і, -у, -ам, -у -і, -цы, -ай, -цы	Pcholka	Пчёлка	-и, -е, -ой, -е -и, -е, -ой, -е	Pchelka

У выніку выканання праекта створана электронная інфармацыйная база, якая змяшчае максімальна поўныя звесткі пра анамастыкон рэгіёна. База даных уключае інфармацыю пра дзве асноўныя катэгорыі онімаў: тапонімы і антрапонімы. Інфармацыйная сістэма ўяўляе сабой дынамічны электронны рэсурс з “адкрытым уваходам” для пастаяннага дапаўнення і карэкціроўкі лексікаграфічнага матэрыялу. Выкарыстанне камп’ютарных тэхналогій як асобага спосабу прадстаўлення моўных адзінак дазваляе класіфікаваць анамастычны матэрыял па розных узроўнях: лексіка-семантычным, словаўтваральным, структурна-граматычным і інш.

Прозвішча па-беларуску	Прозвішча па-руску	Фіналь	Усяго	Браслаўскі раён	Глыбоцкі раён	Мёрскі раён	Пастаўскі раён
Аўсю’к	Авсюк	-юк	16	2		1	13
Аліхве’р	Олихвер		38				38
Альхіме’нак	Альхимёнок	-ёнак	29	1	23		5
Амяльчэ’ня	Амельчентя	-эня	1	1			
Андро’н	Андрон	-он	12				2
Андрэ’йчык	Андрейчик	-чык	24	4	2		18
Анту’х	Антух	-ух	39		2		17

Фіналь	Усяго	Браслаўскі раён	Глыбоцкі раён	Мёрскі раён	Пастаўскі раён
-іч	924	117	304	153	350
-овіч	2668	464	821	413	970
-ёнак	827	84	386	204	153
-онак	522	131	216	86	89
-чык	330	61	85	29	155
-усь	23	22			1
-ук	592	100	137	116	239
-ун	314	115	99	29	71
-скі	1726	445	531	221	529
-аў	968	296	244	103	325
-ін	331	93	78	27	13
-уха	24	1	5	2	16
-ец	360	59	78	43	180

У перспектыве антрапанімічны блок будзе пашыраны: у яго плануецца ўключыць дадатковае поле, дзе знойдзе адлюстраванне інфармацыя аб лакалізацыі (з указаннем населеных пунктаў) прозвішчаў на тэрыторыі рэгіёна.

Праведзенае комплекснае даследаванне анамастычнай сістэмы Беларускага Падзвіння (паўночна-заходнія раёны) дазволіла вызначыць агульныя тэндэнцыі развіцця і функцыянавання сістэмы ўласных імёнаў рэгіёна, выявіць лінгвістычныя і экстралінгвістычныя фактары, што ўплывалі на яе змены, а праведзены збор, сістэматызацыя і лексікаграфічнае апісанне далі магчымасць стварыць максімальна поўны анамастычны корпус аднаго з унікальных рэгіёнаў Беларусі.

Умоўныя скарачэнні

ГіВБ. Віц. вобл. – Гарады і вёскі Беларусі. Віцебская вобласць. Мінск: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі. Кн. I, 2018. Кн. II, 2019.

Пракап., 2013 – Пракаповіч, І. Назвы нашых мясцін / Ігар Пракаповіч. – Мінск: Кнігазбор, 2013. – 192 с.

Літаратура

1. Адамковіч, Алесь. Літоўскія назвы ў тапаніміцы нашага рэгіёна / Алесь Адамковіч. – Паставы: Сумежжа, 2018. – 44с.
2. Аўчыннікава, Р. Гідронімы Браслаўшчыны: слоўнік / Р. Аўчыннікава. – Мінск: Віктар Хурсік, 2015. – 117 с.
3. Инструкция по транслитерации фамилий и собственных имен граждан Республики Беларусь при включении их персональных данных в регистр населения (утверждена постановлением Министерства внутренних дел от 9.10.2008 № 288).
4. Крывіцкі, А.А. Дыялекталогія беларускай мовы / А.А. Крывіцкі. – Мінск : Вышэйшая школа, 2003. – 294 с.
5. Назвы населеных пунктаў Рэспублікі Беларусь. Віцебская вобласць / У.М. Генкін, І.Л. Капылоў, В.П. Лемцюгова; пад рэд. В.П. Лемцюговай. – Мінск : Тэхналогія, 2009. – 669 с.
6. Пракаповіч, І.М. Адкуль паходзяць назвы. Назвы рэк і азёр Пастаўскага раёна / І. Пракаповіч. – Наваполацк, 2000. – 44 с.
7. Пракаповіч, І.М. Назвы нашых вёсак / І.М. Пракаповіч. – Мінск : Кнігазбор, 2013. – 192 с.
8. Пракаповіч, І.М. Чароўны край – Пастаўшчына: краязнаўчыя артыкулы / І. Пракаповіч. – Мінск, 2009. – 304 с.
9. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. T. III. Warszawa: nakł. Filipa Sulimierskiego i Władysława Walewskiego. Druk “WIEKU” Nowy świat. – 960 с.
10. Энцыклапедыя прыроды Беларусі: у 5 т. – Т. 3. Катэгарыя – Недайка; рэдкал.: І. Шамякін (гал. рэд.) і інш. – Мінск: Беларуская Савецкая Энцыклапедыя, 1984. – 488 с.